

ХЕРМАН ХЕСЕ ПРАСКОВАТА

Превод от немски: Красимира Михайлова, 1986

chitanka.info

Тази нощ фьонът връхлетя стремглаво и безмилостно над покорната земя, над опустелите поля и градини, през изсъхналите лози и оголената гора, блъсна всеки клон и ствол, като съскаше и виеше пред тези препятствия, чукаше с костеливи пръсти по смокинята и гонеше облаците изсъхнала шума на вихрушка чак до небето. На другата сутрин, грижливо пригладена на големи купчини, тя се стелеше сплескана и смачкана зад всеки ъгъл или издатина на зидовете — заслони от вятъра.

И когато излязох в градината, там бе дошло нещастieto. Най-голямата ми праскова лежеше повалена, прекършена ниско над земята и рухнала върху стръмния скат на лозето. Тези дървета наистина не живеят дълго, не са великани и герои, а нежни и уязвими, свръхчувствителни към наранявания, смолистият им сок напомня донякъде стара, изтъняла от култивиране аристократическа кръв. Поваленото дърво не бе кой знае колко благородно или красиво, но все пак беше най-голямата ми праскова, стар познайник и приятел, пушал тук корен дълго преди мен. Всяка година през втората половина на март прасковата разкрехваше пъпки и цъфтящата ѝ корона от розова пяна се открояваше ярко сред синевата на чистото небе или безкрайно нежно върху фона на сивите дъждовни облаци, люшкаше се от капризните вихри в свежите априлски дни, пронизвана от жълтите пламъци на пеперудата лимонка, опълчваше се срещу злия фьон, стоеше притаена и сякаш замечтана сред влажната сивота на дъжда, сведена леко и загледана към нозете си, където с всеки дъждовен ден тревата по стръмните склонове на лозето ставаше все по-зелена и по-сочна. Понякога отнасях у дома в стаята си цъфнало клонче от прасковата, а щом плодовете почваха да натежават, подкрепях я с колче, понякога в по-ранни години се одързостявах дотолкова, че се опитвах да я рисувам по време на нейния цъфтеж. Тя си стоеше там през всички сезони, имаше свое място в малкия ми свят и принадлежеше към него, заедно бяхме преживели жеги и снегове, бури и безветрие, тя бе вляла свой тон в песента, своя багра в картината, постепенно бе израсла високо над колчетата на лозите и бе надживяла поколения гуцърчета, змии, пеперуди и птички. Не я ценяха, нито я зачитаха особено, но бе станала незаменима. Когато започваше зреенето, всяка сутрин изминавах малкото отклонение от стъпаловидната пътечка до нея, събирах от росната трева нападалите

през нощта праскови и в джоба, в кошница или дори в шапката си ги отнасях горе у дома и ги подреждах на слънце върху парапета на терасата.

Ето че на мястото, принадлежало някога на този стар познайник и приятел, бе зейнала яма, в малкия свят се бе появил процеп, през който надзърташе пустотата, мракът, смъртта, ужасът. Печално лежеше преломеният ствол, дървесината му изглеждаше крехка и пореста, клоните се бяха прекършили при падането, а може би само след две седмици дървото щеше отново да наложи розово-червената си пролетна корона и да я въздигне в сините или сиви небеса. Никога вече не ще откъсна вейка или плод, никога вече не ще се опитам да нарисувам своенравната и малко фантастична структура на някой клонак, никога вече не ще се отбия при него в горещото лятно пладне, за да отдъхна за миг под шарената му сянка. Повиках градинаря Лоренцо и му наредих да отнесе поваления в обора. Там през следващия дъждовен ден, когато няма друга работа, ще го нарежат на дърва за огрев. Разстроен го изпроводих с поглед. Ах, защо и на дърветата не може да се разчита, защо губим и тях, отнема ни ги смъртта, някой ден ни изоставят и потъват в бездънния мрак!

Гледах след Лоренцо, който с мъка теглеше ствола. Сбогом, любимо мое дърво! Облажавам те за това, че поне бе постигнато от почтена, естествена и истинска смърт, беше се съпротивлявало и държало, докато вече е нямало накъде и мощният враг е измъкнал членовете ти от ставите. Принудено си било да отстъпиш, рухнало си, откъснато от своите корени. Но ти не бе раздробено от самолетни бомби, не бе изгорено от пъквени киселини, не бе изтръгнато като милиони други от родната земя, после набързо отново засадено с кървящи корени и скоро пак изскубнато и лишено от родина; ти не изстрада гибел и разруха, война и позор край себе си, не бе заставено да умреш в нищета. Отредена ти бе участ, подобаваща и достойна за твоя род. Затова те облажавам; ти остаря по-щастливо, по-красиво и умря по-достоплепно от нас, които на стари години трябва да се борим срещу отровата и нищетата на един прокажен свят и да извоюваме всяка глътка чист въздух от всепрояждащата поквара.

Когато видях падналото дърво, както винаги при подобна загуба, си помислих да го заменя с нова фиданка. На мястото на поваления ще изкопаем дупка и известно време ще я оставим открита, изложена на

въздуха, дъжда и слънцето, сетне ще хвърлим в ямата малко тор, куп изгнили бурени и всевъзможни отпадъци, размесени с дървесна пепел, и накрая някой ден, може би под ромона на тих, топъл дъжд, ще посадим ново, младо дръвче. И на това момченце, на това дървесно отроче донякъде ще му допаднат тукашната почва и въздухът, и то също ще стане приятел и добър съсед на лозите, цветята, гущерчетата, птичките и пеперудите, след няколко години ще даде плодове, всяка пролет през втората половина на март ще разтваря прелестните си цветове и ако съдбата е благосклонна към него, когато остарее и се умори, един ден ще стане жертва на някоя буря, срутване или заснежаване.

Но този път сърце не ми даваше да посадя друго дърво. Твърде много дървета бях засадил в живота си, та едно повече или по-малко... А и нещо в мен се бунтуваше срещу готовността и този път да подновя кръговрата, да завъртя пак колелото на живота, да отгледам нова плячка за ненаситната смърт. Не искам. Нека мястото остане празно.

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.